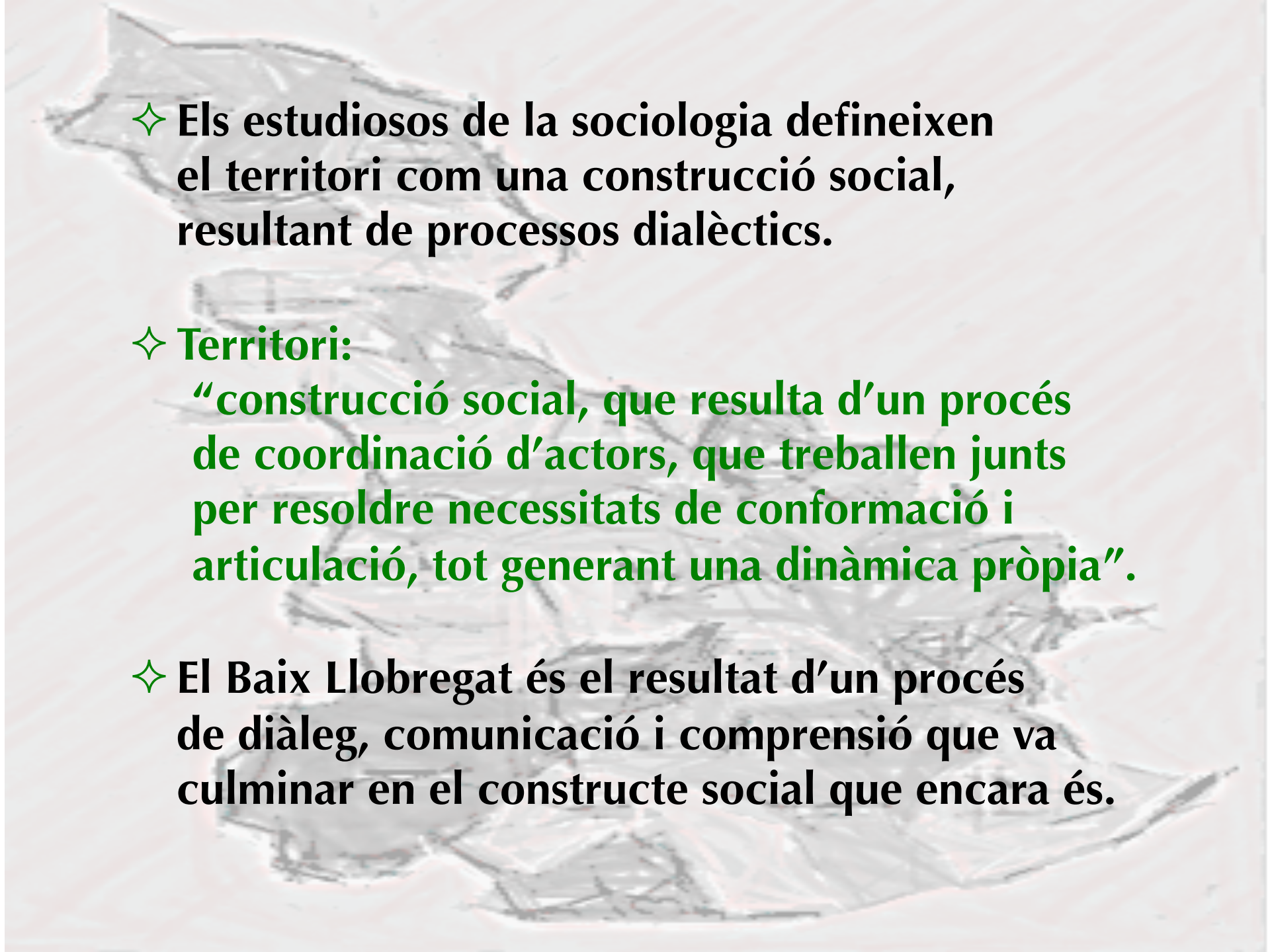

Congrés: El Baix Llobregat a debat
Àmbit 1: Identitat, coneixement i cultura
Taula rodona: Construcció social del Baix Llobregat
3 de maig de 2016
Masoveria de Can Tintoré. Esplugues de Llobregat

LA CONSTRUCCIÓ SOCIAL DEL TERRITORI

Emilio Palacios
Fundació Utopia-Joan N. García Nieto
d'Estudis Socials del Baix Llobregat
educacio@fundacioutopia.org

✧ Els estudiosos de la sociologia defineixen el territori com una construcció social, resultant de processos dialèctics.

✧ **Territori:**

“construcció social, que resulta d’un procés de coordinació d’actors, que treballen junts per resoldre necessitats de conformació i articulació, tot generant una dinàmica pròpia”.

✧ El Baix Llobregat és el resultat d’un procés de diàleg, comunicació i comprensió que va culminar en el constructe social que encara és.

El procés de construcció territorial

- ✧ El territori va ser / és considerat com el "gran descobriment" de la ciència i la política regional i local.
- ✧ "El territori pot incidir en la regulació del sistema socioeconòmic en el marc de la dialèctica local / global".
- ✧ "La globalització social, política i econòmica condueix a una creixent regionalització del comportament" (Élisabeth Guigou).

4 claus:

- a) la mobilitat que exigeix l'economia mundial planteja al seu torn la necessitat d'arrelament;
- b) la fugacitat del temps i de les coses genera la necessitat d'identificació;
- c) l'homogeneïtzació generalitzada demanda diferenciació;
- d) la globalització dels mercats dóna més valor a l'economia local.

Primer pilar de la construcció social del territori: **COORDINACIÓ DELS ACTORS**

- ✧ **Sense coordinació entre actors el territori està condemnat a ser un espai passiu que pateix canvis i limitacions generats per l'entorn extern.**

- ✧ **Coordinació basada en un seguit de valors, entre d'altres:**
 - ✓ Drets i deures democràtics.
 - ✓ Solidaritat.
 - ✓ Igualtat.
 - ✓ Sentit de pertinença i futur compartit.
 - ✓ Reconeixement de la diversitat.
 - ✓ Gestió i cerca de solució de conflictes i necessitats.
 - ✓ Participació.
 - ✓ Relacions positives entre persones, grups, entitats, moviments, representacions polítiques, acció sindical...

Segon pilar de la construcció social del territori:
VALORACIÓ DELS RECURSOS

✧ **La major part dels recursos són construccions socials; no tots preexisteixen a l'acció dels actors:**

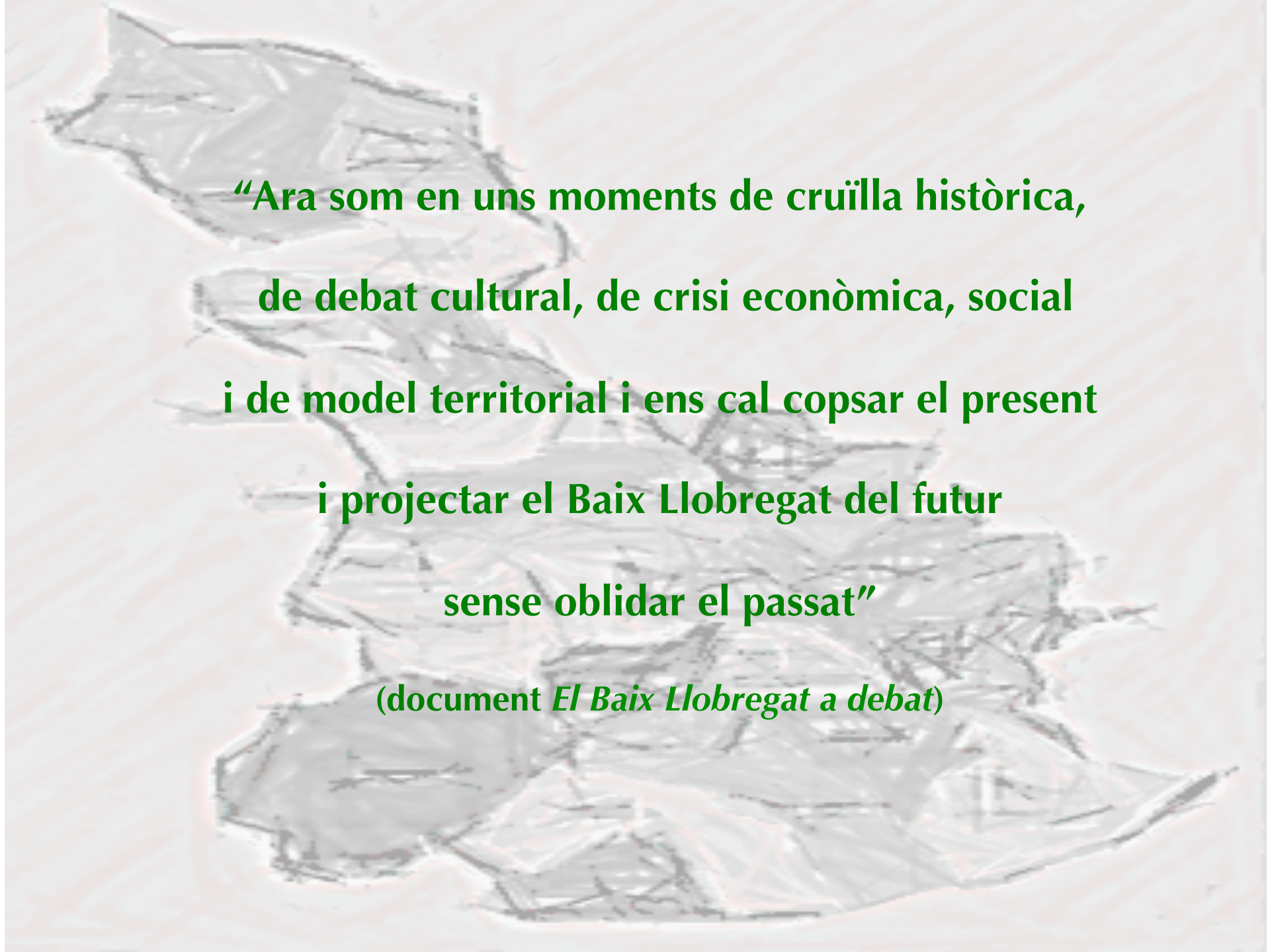
- ✓ Treball, capital i matèries primeres.
- ✓ Recursos cognitius (economia del coneixement)
- ✓ D'altres recursos qualificats: el paisatge, el clima, l'aigua, l'arquitectura, les infraestructures..., sense valor aparent de mercat.

Tercer pilar de la construcció social del territori: **CONSTRUCCIÓ COL·LECTIVA**

- ✧ Els processos de construcció territorial són el resultat d'un equilibri subtil i fràgil entre persones i interessos que representen, entre moments de conflicte i fases de negociació i de cooperació.
- ✧ Gestionar aquesta alquímia i garantir el desenvolupament del territori, exigeix un acord sobre la forma d'operar i sobre els projectes futurs.

**LA CONSTRUCCIÓ DEL TERRITORI DEMANA,
DONCS, UN PROJECTE I UNA ALIANÇA
ENTRE LES DIVERSES PARTS INTERESSADES**

**“Ara som en uns moments de cruïlla històrica,
de debat cultural, de crisi econòmica, social
i de model territorial i ens cal copsar el present
i projectar el Baix Llobregat del futur
sense oblidar el passat”**

(document *El Baix Llobregat a debat*)